

Sygn. akt II CSK 478/18

POSTANOWIENIE

Dnia 13 marca 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Monika Koba

w sprawie z wniosku W. S.
przy uczestnictwie P. Spółki Akcyjnej w K.
o ustanowienie służebności przesyłu,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 13 marca 2019 r.,
na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawcy
od postanowienia Sądu Okręgowego w P.
z dnia 8 marca 2018 r., sygn. akt XV Ca [...],

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2) zasądza od wnioskodawcy na rzecz uczestnika kwotę 240 (dwieście czterdzieści) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 8 marca 2018 r. Sąd Okręgowy w P. oddalił apelację wnioskodawcy W. S. od postanowienia Sądu Rejonowego w P. z dnia 19 grudnia 2016 r. oddalającego jego wniosek o ustanowienie służebności przesyłu. W motywach rozstrzygnięcia wskazał, że podzielił ustalenia faktyczne i ocenę prawną Sądu Rejonowego, z których wynika, że w okolicznościach sprawy służebność została przez poprzednika prawnego uczestnika postępowania nabyta w drodze zasiedzenia. Podniósł, że wbrew stanowisku wnioskodawcy nie sposób uznać, że Sąd Najwyższy - przyjmując w orzecznictwie dopuszczalność przed ustawowym uregulowaniem służebności przesyłu (art. 305¹-305⁴ k.c.) nabycia w drodze zasiedzenia służebności odpowiadającej treści służebności przesyłu na rzecz przedsiębiorstwa - wykreował nową normę prawną, a następnie naruszając art. 3 k.c. zastosował ją do stanu faktycznego sprzed jej wykreowania. Wyjaśnił, że dopuszczalność zasiedzenia służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu nie jest wyrazem prawotwórstwa sądów powszechnych czy Sądu Najwyższego, ale racjonalną wykładnią przepisów prawa dotyczących służebności gruntowych, z drugiej strony jest wyrazem roli Sądu Najwyższego w zapewnieniu jednolitości orzeczeń sądów powszechnych.

Orzeczenie to zostało zaskarżone skargą kasacyjną przez wnioskodawcę. Wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazał, że zachodzi oczywista zasadność skargi, ponieważ powodem oddalenia wniosku o ustanowienie służebności przesyłu było zastosowanie normy powstałej na skutek wykładni wykreowanej przez Sąd Najwyższy w roku 2003 r. do oceny stanu faktycznego sprzed jej wykreowania, tj. lat 1966-1980, w konsekwencji czego uznano, że istnieje możliwość zasiedzenia służebności gruntowej odpowiadającej treści służebności przesyłu, co rażąco narusza Konstytucję RP oraz art. 1 Protokołu do Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną uczestnik postępowania wniósł o odmowę przyjęcia jej do rozpoznania i zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, którego rozpoznanie przez Sąd Najwyższy musi być uzasadnione względami o szczególnej doniosłości, wykraczającymi poza indywidualny interes skarżącego, a mającymi swoje źródło w interesie publicznym. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Sąd Najwyższy w ramach przedsądu bada tylko wskazane w skardze kasacyjnej okoliczności uzasadniające jej przyjęcie do rozpoznania, a nie podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie. Cel wymagania określonego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być osiągnięty tylko przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania.

Oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na przesłance wymienionej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wymaga wykazania niewątpliwej, widocznej *prima facie*, bez konieczności głębszej analizy, sprzeczności orzeczenia z zasadniczymi i nie podlegającymi różnej wykładni przepisami albo jego wydania w wyniku oczywiście błędnej, widocznej bez głębszej analizy prawniczej wykładni lub niewłaściwego zastosowania prawa. Natomiast skarżący przedstawiając, jako okoliczność uzasadniającą rozpoznanie skargi kasacyjnej „oczywiste naruszenie prawa” powinien wykazać kwalifikowany charakter tego naruszenia. (por. m. in.: postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 8 marca 2002 r., I PKN 341/01, OSNP 2004, nr 6, poz. 100 i z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49).

Skonfrontowanie zaskarżonego orzeczenia z uzasadnieniem wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie pozwala na stwierdzenie, by spełniona została przesłanka oczywistej zasadności skargi, o której mowa wyżej.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego nie budzi wątpliwości dopuszczalność przed ustawowym uregulowaniem służebności przesyłu (art. 305¹-305⁴ k.c.)

nabycia w drodze zasiedzenia służebności odpowiadającej treści służebności przesyłu na rzecz przedsiębiorstwa (por. m.in. uchwały Sądu Najwyższego z dnia 7 października 2008 r., III CZP 89/08, BSN 2008, Nr 10, poz. 7, z dnia 22 maja 2013 r., III CZP 18/13, OSNC 2013, nr 12, poz. 139, z dnia 27 czerwca 2013 r., III CZP 31/13, OSNC 2014, nr 2, poz. 11, i z dnia 6 czerwca 2014 r., III CZP 107/13, OSNC 2015, nr 3, poz. 29). Skoro Sąd Okręgowy w zaskarżonym orzeczeniu zastosował się do utrwalonej linii orzeczniczej Sądu Najwyższego w tym przedmiocie to skarga kasacyjna nie może być uznana za oczywiście uzasadnioną.

Z przytoczonych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, nie znajdując też okoliczności, które w ramach przedsądu jest obowiązany brać pod uwagę z urzędu.

O kosztach postępowania kasacyjnego Sąd Najwyższy orzekł na podstawie art. 520 § 3 w zw. z art. 391 § 1 w zw. z art. 398²¹ k.p.c. i § 10 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 5 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (jedn. tekst: Dz. U. z 2018, poz. 265).